

BIULETYN

Rok-Vol.IX.
Nr-No.2.[25].
Sierpień-August 1981.
Vancouver, B.C. Canada

Od dwudziestu prawie lat ukazuje się w Londynie pismo pod tradycyjnym dla harcerstwa Polskiego tytule 'Skaut'. Tradycja ta sięga pierwszego pisma o tym tytule jakie zapoczątkował we Lwowie twórca tego ruchu Andrzej Małkowski w 1911 roku

Następnie w Polsce przedwojennej były publikacje harcerskie pod podobnym tytułem. W czasie ub. wojny światowej na Dalekim Wschodzie przy wsparciu wojska Polskiego, harcerstwo również miało swego 'Skauta'. Od lat, grupa b.działaczek i działaczy w Harcerstwie, zgromadzona w 'Kole Harcerek i Harcerzy z lat dawnych' prowadzi akcję wydawniczą w postaci publikowania czasopisma pod tym tytułem. Jest to jedyne pismo na Zachodzie poświęcone w treści propagowaniu historii ruchu Harcerskiego. Dlatego każdy numer tego 'Skauta' jest niezmiernie wartościowy w tym względzie. Od chwili powstania pisma w r. 1962, redaktorami jego byli: płk.hm. Janusz Rowiński, hm. Irena Parys-Lewicka, dr.hm. Józefa Mękarska, hm. Jeremi Sliwiński a za ubiegłe dwa i pół roku, hm.

SKAUT

PISMO KOŁA HARCEREK I HARCERZY
Z LAT DAWNYCH

Hanna Smoleńska. Ostatni numer londyńskiego 'Skauta' jest w treści wartościowy jak poprzednie. Halina Martinowa pisze wspomnienie pt; 'Dr. Michał Grażyński-Powstaniec Śląski- Wojewoda Śląski-Przewodniczący ZHP', które stanowi krótki przegląd Jego życia i prac dla Harcerstwa. Hm. Władysław Wenzel, były redaktor lwowskiego 'Skauta', pisze wspomnienie-życiorys pt; 'Hm. Zbigniew Trylski-'Kozioł Wódz', przedstawiając tą postać wybitnego/

DROGI KRAJOWEGO HARCERSTWA

"Sprawiedliwość i równość dla całego narodu" - piszę się farbą na murach domów w miastach polskich. Polska przechodzi proces wielkich zmian. Żąda się się tam polepszenia warunków życia dla robotników oraz rolników; domaga się podniesienia stopy życiowej inteligencji; naukowcy żądają dostępu do nauki na świecie w celu podniesienia przez to stopy pro-

dukcyjnej i życia ludzi w Kraju. Powstaje w Polsce wielki marsz narodu z myślą poprawy swego bytu.

Podświadomie może, proces ten rozpoczął się właśnie w dniu ; 16.X.1978 r., kiedy ks. Kardynał Karol Wojtyła powołany został na Tron Papieski. A później, jako Ojciec Święty odwiedził Polskę. I tutaj rozpoczął się nieodwracalny marsz narodu Polskiego ku wypracowaniu dla siebie lepszego bytu na - J u t r o !.

Zajścia sierpniowe z ub. roku, zapoczątkowane sytyjkim pracowników stoczni w Gdańsku, stały się - pęknięciem balonu, który od lat wypełniany był żądaniami swobody osobistej oraz decyzji narodu w sprawach ich dotyczących. W procesie uzyskania szerszego pola działania społecznego przez naród w Kraju, wydatniły się również podobne życzenia młodzieży Polskiej.

Organizacja, która historycznie już od 1910 roku służy Bogu i Polsce, znalazła się w ramach tych dążeń narodowych.

Związek Harcerstwa Polskiego liczący w kraju ponad trzy miliony członków, poprzez powstałe tam tzw. "Porozumienie Kręgów Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego" BN twórcy ruchu Harcerskiego, w listopadzie 1980 r. zaczęła wypracowywać listę swoich żądań mających na celu polepszenie pracy wychowawczej w ramach tej organizacji. Chodzi tam przede wszystkim o odbudowę zaufania społeczeństwa Polskiego w Kraju do tego Ruchu. Chodzi o wskazanie iż zadania pracy harcerskiej przez - taną pochodzic z nakazów kierowniczych rządu i partii w Kraju a powstana z naturalnej potrzeby młodzieży zorganizowanej w ruchu ZHP. Chodzi też o wskazanie iż ruch ten będzie dobro - wolny w służbie Harcerskiej.

W tym celu miało miejsce spotkanie w Gdańsku w dn; 26-28. i. 1981 r. przedstawicieli; władz rządowych, delegatów Głównej Kwatery ZHP oraz zainteresowanych osób z ZSZZ "Solidarność". W toku tego spotkania określono wspólne stanowisko w sprawach idących w kierunku odnowy zasad wychowawczych w krajowym ZHP. Ważnym czynnikiem tutaj jest oczywiście możliwość przedstawi - enia tych postulatów wypracowanych przez /c.d.s.5./ -2-

Z kart Historii Związku Harcerstwa Polskiego

ZNICZ

PISMO DLA DRUŻYNOWYCH

WYDAJE GŁÓWNA KWATERA HARCEREK POZA GRANICAMI KRAJU

ROK III

LONDYN, lipiec-sierpień 1950 r.

Nr. 7-8

DR. M. GRAŻYŃSKI.

Harcerska Droga.

harcerstwo urodziło się 40 lat temu. Urodziło się ono w czasie, kiedy Polska była w niewoli, poddana szałoby się beznadziejnej przemocy trzech potęg światowych, ale kiedy polskie społeczeństwo, a zwłaszcza młodzież, była głęboką wiarą w ideę wolności i kiedy co gorzej zaprawiali się do walki zbrojnej o wyzwolenie swej Ojczyzny. Na horyzoncie politycznym zbierały się tak jak dzisiaj coraz ciemniejsze chmury, a nadciągająca wojna narodowa, którą modlił się w swej postęży Mikolowski, przejawiała dreszczem i nadzieją, że zwycięża ona z powiastkami i siemi uścisk i niesprawiedliwość, że przyjdzie narodom ujarzmionym wolność w ramach światowego porządku i rządów prawa, że zwycięża niesprawiedliwość społeczna i otworzy nową szczeniawą erę w dziejach ludzkości. W tej atmosferze napięcia i nadziei przyszło na świat polskie harcerstwo.

Oczywiście - wzięło ono podstawowe zasady, metody i wzory organizacyjne z Baden Powellowskiego skautingu, ale już u swego zaranka zaczęło swą pracę jak najciężiej z romantyzmem, młodym w swym entuzjazmie ruchem niepodległościowym, ruchem, który stawiał sobie jako cel zdobycie własnym, narodowym wysiłkiem wolności Polaki, przywrócenie jej utraconej w wieku 15-ym państwowości.

U podstaw ruchu harcerskiego leży jak granitowe fundamenty idee ogólnoludzkie, wyprowadzone z wiary w Boga i w boskie orzecznictwo człowieka, z idee czynnej walki z niewolą własnej Ojczyzny.

Cały okres naszego istnienia nie zbroczył ani na jotę z drogi, której kierunek wyznacza nam zawarty w przyrzeczeniu drogowym trzech słusz: BOGU, OJCZYZNIE I BLIZNIEMU. A przecież tyle się w tym 40-leciu stało i tyle się ciągle dzieje. Wywalczyliśmy wolność, przeżyliśmy ciężkie 20-lecie w wolnej Polsce, aby znów znaleźć się w tym samym niemal punkcie startu, w którym znajdowali się swego czasu pierwsi balończyki i twórcy harcerstwa. Nie zidelity się nadzieje na rychłe urzeczy-

wistnienie idei chrystusowej miłości w stosunkach międzynarodowych. Idea braterstwa, wypisana na standardzie młodych z pod znaku skautingu, uległa zbezczeszczeniu w mordach i okrucieństwach, nieznanych dotychczasowej historii. Po władztwo nad ziemią globem sięga materialistyczne barbarzyństwo komunistycznej Rosji. Polska znajduje się w najcięższej niewoli, a młodzież polska, zorganizowana w krajowym ZHP, poddana jest organizacyjnie i wychowawczo terrorowi, który zmiera do zabicia w jej duszy wszystkiego tego, co tworzy istotę naszego ruchu harcerskiego, a co spoczywało na trzech kolumnach służb, ujętych w przyrzeczeniu.

Trzeba nam wiedzieć, co się dzieje w Kraju, trzeba umieć wonąć się w straszliwą sytuację polskiej młodzieży harcerskiej, by tym więcej obnażyć obowiązki własne i konieczność rzetelnej pracy nad sobą i nad drugich. Tam przecież w Polsce wydarto z przyrzeczenia Boga, a służbę Polsce zastąpiono obowiązkiem budownictwa komunistycznego. Miłość bliźniego, którą tak prosto sformułował Zbawiciel, przemawiający do nas przez nad jeziorem Genezaret, a którą we wspomnianych przyrzeczeniach, których nie podzielał wiary komunistycznej. Na spójność terroru organizacyjnego wymusza się na naszej młodzieży wygaszanie nowego przyrzeczenia, a na kursach i obozach nie tylko fałszuje się i potępia przeszłość, ale próbuje się obalić wiarę w boskie prawa, przywiązanie do narodowej, przez wieki stworzonej kultury, ale i nastawia młode dusze na ponurą melodię doosebnego tylko bytu, poza którą jest tylko nicosis i wieczna noc.

Czy wy druchny myślicie kiedyś, kiedy jesteście same, sam na sam i kiedy robicie rachunek swych sumień, o ciężkim położeniu swych najbliższych sióstr i braci? Czy zastanawiacie się nad tym, jaki może być udział was w tej nowej walce, która idzie i która musi być zwycięsko ucieczona, jeżeli mają być przewyżczone siły zła i jeżeli nasza Ojczyzna ma być znówu wolna? Jaka ma być wasza droga?

Zdaje mi się, że po chwili zastanowienia się znajdziecie odpowiedź. Droga waszego życia musi iść w tym kierunku, który 40 lat temu wyznaczony został drogą waszemu harcerskiemu przyrzeczeniu. Drogawca ten jest ziemny w czasie i przestrzeni, ponieważ korzenie jego tkwią w Wasz studzić. Harcerka i harcerz niczego nie uczestniczą w walce o chrześcijańską i narodową kulturę, jeżeli chociaż w jakimś stopniu udział w przebudowie życia ludzkości, to masz przede wszystkim utwalić we własnej duszy między narodowego, to masz przede wszystkim utwalić we własnej duszy miłość, wiarę w wartość ideałów, ukształtować swój charakter i posiąść umiejętność indywidualnego i zbiorowego działania w celu wyznaczonej przez siebie wiary. Zdobyć to można tylko przez dobrą i rzetelną pracę. Jeszcze raz to podkreślam: nic na pokaz, nic na "robienie wiatru". Wesółność pracy i ogień musi być podparta pomociami, powiadź pojętej i wykonanej roboty harcerskiej.

Tak jak czterdzieści lat temu na "horyzontach politycznych zapalają się ognie nowej wojny narodów". Zjawiaj się przed nami tak jak i wtedy nowe nadzieje zwycięstwa i przebudowy świata, oraz wyzwolenia Ojczyzny. Nie sprostać ani walce, ani zadaniom przebudowy świata, jeżeli wewnątrz nie dorosniemy do tych ideałów, które tak prosto i w tak niewielu słowach zostały ujęte w naszym harcerskim prawie i przyrzeczeniu.

Prace nad sobą, prace dla drugich, oto jasna droga harcerska ku Bogu, ku wolnej Polsce, ku szczęśliwszej ludzkości.

Dr. Michał Grażyński (1890-1965). Przewodniczący ZHP w Polsce od 1931 do września 1939 r. w Kraju naszym, od 6. XI. 1960 r. poza granicami kraju.
Harcerskie.pl

Karta Członka Kręgu Instruktorów harcerskich w Polsce. (*)

Patronem Kręgów wybrany został twórca ruchu Harcerskiego w Polsce - Andrzej MAŁKOWSKI (1888-1919).

W zobowiązaniu mowa jest o służbie Ojczyźnie jak miało to miejsce w pierwszej redakcji Przyrzeczenia Skautowego w 1911 roku na ziemiach w Polsce.

(*) Karta drukowana, kolor; niebieski. Wymiary: 138 x 97 mm. Strona odwrotna jest do wypełnienia: Dokładny adres, Szkoła, Stopień instr. lub harcerski, Funkcja.

=====
Drogi krajowego harcerstwa, /cd./ 'Porozumienie', w krajowej prasie harcerskiej i ogólnie narodowej. Rzeczy owe, powoli zaczynają mieć miejsce. Krakowski 'Tygodnik Powszechny' pisał już na ten temat. Oficjalne pismo krajowego ZHP; 'Motywy' ogłosiło również szereg uchwał 'Porozumienia'. Podano tam szereg wypowiedzi instruktorów pracy harcerskiej, które w sposób krytyczny wypowiadają się o metodach i kierunkach dotychczasowej pracy w tym Związku. Wskazano w tej prasie harcerskiej na potrzebę ogólnej dyskusji tych zagadnień w imię ich polepszenia dla dobra prac ZHP. Ukazała się również niecenzurowana prasa harcerska 'Porozumienia' pt; "Bratnie Słowo". Rok. I. Nr. 1. z dn. 21. XI. 1980 r. i jej podobne, gdzie otwarcie dyskutuje się zagadnienia odnowy pracy w krajowym ZHP. Powstają już dyskusje na temat metod wychowawczych Baden-Powell'a, wspomina się o pracy Harcerskiej przed 1939 rokiem, sięgają wypowiedzi okresu Zjazdu Działaczy Harcerskich /c.d.s.6/.

ZWIĄZEK HARCEERSTWA POLSKIEGO
Krąg Instruktorów Harcerskich
KRAJ INSTRUCTORÓW HARCEERSKICH
im. Andrzeja Małkowskiego w Tarnowie

Ja łącząc się z instruktorami w braterskim kręgu, ze wszystkich sił swoich chcę służyć Ojczyźnie. Służbę tę rozumiem jako pracę nad sobą i powierzoną mi młodzieży. Mając stale na uwadze Prawo Harcerskie oraz dyscyplinę organizacyjną — wypełniać będę polecenia przełożonych a powstrzymanego mi posterunku samowolnie nie opuszczę.

Na słowie Harcerza polegaj jak na Zawiszy.

Tarnów, dnia:

Dh

jest członkiem Kręgu Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego.

podpis wstępującego

podpis przyjmującego do kręgu

Tarnów, dnia:

Drogi krajowego harcerstwa./cd./. w Łodzi z 1956 r. których póź-
od tej pracy usunęto. Ostatni VII Zjazd krajowego ZHP odbyły w
dn: 15-17.iii.1981 r. w Warszawie uchwalili pewne ułatwienia dla
prac w tym ZHP. Wszystko to jednak wymagało będzie czasu, wiele
dobrej woli i zaparcia w pracy dla pełnego zastosowania tych
zmian. A w międzyczasie młodzież harcerska tam, szuka swoich no-
wych dróg służby Bogu i Polsce na - J u t r o ! .

Zebrań Naczelnej Rady Harcerskiej ZHP poza granicami Kraju,
odbyte w dn: 7-9.xi.1980 r. w Londynie, w uchwale swojej powiada
m.in. "...Braciom naszym i Siostram w Kraju, którzy są wierni za-
sadam prawdziwego Prawa i Przrzeczenia Harcerskiego ślemy go-
rące pozdrowienia i wyrazy najgłębszego uznania dla Ich posta-
wy. Wierzymy, że nadejdzie Dzień Wolności i że na wolnej ziemi
polskiej zasiądziemy kiedyś przy wspólnym ognisku harcerskim."

W świetle tego co dzieje się dzisiaj w ZHP w Polsce i tego co
uchwała się w Londynie, zachodzi pytanie - czy dojdzie do tego
'wspólnego ogniska harcerskiego' i kto pierwszy wyciągnie rękę
porozumienia w tym kierunku ?

HARCERSTWO POLSKIE NA UCHODZCTWIE W RUMUNII.

Razem z całą uchodźczą, która szła do
Rumunii w pamiętnych dniach wrze-
śniowych 1939 roku, napłynęła dość
duża gromada harcerzy. Gdy minęły
pierwsze dni rozterki, kilku instrukto-
rów harcerskich, znajdujących się w
Czerniowcach - stolicy harcerstwa pol-
skiego w Rumunii - przystępuje do
próby organizacyjnego rozwiązania za-
gadnienia harcerstwa polskiego na
uchodźctwie.

W łonie Komendy Harcerstwa
Polskiego w Rumunii, powstaje Samo-
dzielny Wydział Drużyn Uchodźczych,
który prowadzi hm. Brzeziński.

Celem Wydziału było:

1. dostarczenie ideowego i technicz-
nego materiału dla potrzeb harcerstwa,
co wobec zupełnego braku literatury
harcerskiej było sprawą nagłą;
2. przyjęcie z organizacyjną pomocą
tworzącym się jednostkom harcerskim;
3. ewidencyjne ujęcie elementu
harcerskiego, znajdującego się prze-
ściwno na terenie Rumunii.

Przed wszystkim nowo utworzony
Wydział zamieścił w gazecie wycho-
dzącej w Rumunii „Kurier Polski”,
szereg odezw do wszystkich harcerzy
znajdujących się w Rumunii, z wez-
waniem do natychmiastowego rejestro-
wania się w Wydziale.

Wyniki tych wezwań nie dały na
siebie długo czekać.

Do Wydziału zaczęły napływać
zgłoszenia zarówno od poszczególnych
harcerzy, jak i zastępów, a nawet dru-
żyn organizujących się samodzielnie.

Z jednostkami tymi Wydział nawiązał
natychmiastowy kontakt, który już utrzy-
mywał nadal. Prawie równocześnie
(październik 1939) powstało, dzięki
inicjatywie grona instruktorskiego, pi-
smo harcerskie „Wytrwamy”. Pismo to
było pomyślane jako podręcznik dla
drużynowego i zastępowego, jako czę-
ściowe zastąpienie literatury harcerskiej.

Pismo redaguje początkowo dh.
Tadek N., a począwszy od Nr 3 do
końca hm. Józek B.

Przeprowadzona na dzień 31 stycz-
nia 1940 r. rejestracja wykazała, że
harcerstwo uchodźcze w Rumunii liczy
około 600 członków, zgrupowanych w
ośmiu drużynach, jednym kręgu star-
szoharcerskim korespondancyjnym, sied-
miu samodzielnych zastępach i trzech
gromadach zachowch. Istniały również
trzy Koła Przyjaciół Harcerstwa w
liczbie 92 członków.

Drużyny były dwojakie: wojskowe,
które powstały w obozach internowanych
żołnierzy oraz młodzieżowe, które ist-
niały w obozach uchodźczych cywilnych.
Niektóre drużyny wykazały wprost wspania-
łą żywotność. Jako przykład należy
wymienić drużynę wojskową im. Tade-
usza Kościuszki, która początkowo znaj-
dowała się w Calafat, a następnie w
Targu - Jiu. Drużyna ta zorganizowała
dla żołnierzy najpierw szkołę powsze-
chną, a później nawet pełne gimnazjum.
Prowadziła świetlicę żołnierską, inic-
jowała i urzędowała wszelkiego rodzaju
uroczystości narodowe i religijne, reali-
zowała ponadto pełny program harcer-
ski. Drużynę prowadził dh. Stan. R.
Najlepiej prosperujące drużyny znajdo-
wały się w ośrodkach, gdzie istniały
gimnazja. Należy do nich zaliczyć dru-
żyny w Binan, Targu - Viste, Turnu Se-
verin i w Bukareszcie. Niektóre drużyny
wydawały własne pisma na hektogra-
fach lub nawet pisane ręcznie. Najcie-
kawszym było „Na Warcie” założone
przez drużynę im. ks. Poniatowskiego
w Czerniowcach, a następnie przez
drużynę (potem hufec) w Bukareszcie.
Dzieje tego pisma napewno uką-
żą się osobno. Również bardzo miłe było
„Ku Polsce”, wydawane w Czerniow-
cach przez harcerki. Przez pewien
czas ukazywało się piśmko wydawane
przez drużynę w Calimanesti. Drużyny,

poza realizacją programu harcerskiego,
biorą żywy udział w pracy społecznej,
prowadząc kursy, świetlice, czytelnice itd.

W końcu grudnia 1939 r. przyje-
chał do „Rumunii” z Paryża w charak-
terze delegata Naczelnego Komitetu
Wykonawczego ZHP., hm.- Zygmunt
Szadkowski. Przeprowadził szereg wizyta-
cyjnych drużyn, co znakomicie przyczyniło
się do wzmocnienia tempa pracy i
kontaktów między drużynami a Wydzia-
łem. Dh. Szadkowski nawiązał kontakt
z czynnikami oficjalnymi, polskimi, które
pracę harcerską poparły, asygnując na
ten cel pewne kwoty. Pozostawał rów-
nież w stałym kontakcie z Władzami
Y.M.C.A. i Komitetem Uchodźców, dzięki
czemu obie instytucje w miarę swych
możliwości przychodziły harcerstwu z
pomocą, dostarczając światła na zbiórki,
umożliwiając wydawanie pisma itd.

Mniej więcej w tym czasie pow-
stała potrzeba „usamodzielnienia” har-
cerstwa żeńskiego. Powstaje w łonie
Wydziału Referat Żeński, który prowa-
dził dh. Wiga O. Trudności organiza-
cyjne są wielkie. Władze rumuńskie,
jedne ośrodki uchodźcze likwidują,
stwarzają inne. Obozy internowanych
żołnierzy kurczą się i są komasowane,
a w zależności od tego, również jedne
drużyny znikają, a pojawiają się nowe.
Praca harcerska z tego powodu cierpi.

W końcu kwietnia 1940 r. przybywa
do Rumunii hm. Kapiszewski H. członek
N. K. ZHP, dawny komisarz zagraniczny
ZHP, który przeprowadził oficjalne
rozmowy z Władzami polskimi oraz
zetrnął się osobście z kierownikiem
Wydziału Drużyn Uchodźczych. Przy
tej okazji został omówiony stosunek
harcerstwa uchodźczego do Straży
Tarii (młodzieżowa organizacja rumu-
ńska) i odwrotnie. Stosunek Straży Tarii

pozostał do nas, do końca negatywny.

Projektu zorganizowania stałego obozu harcerskiego na wzór istniejącego na Węgrzech, nie udało się zrealizować. Po Nowym Roku mocno się rozrósł ośrodek harcerski w Bukareszcie, gdzie utworzono hufiec harcerski. Początkowo hufcowym był Br. K. a następnie dh. E. M. Z ramienia Wydziału opiekę nad hufcem sprawuje dh. J. Strecker, obejmując później, od wakacji 1940 r., stanowisko hufcowego. Druga rejestracja w maju 1940 r., wykazała, duży ubytek liczbowy. Należy to tłumaczyć odpływem starszej młodzieży z obozów wojskowych, oraz wyjazdem młodszej do Algieru.

Wyjechało tam około 100 harcerzy. Pozostało w Rumunii ponad 300 harcerzy i harcerzy, zrępowanych w 12-tu jednostkach harcerskich (drużyny i samodzielne zastępy).

Dla zilustrowania całokształtu zagadnienia należy przytoczyć parę cyfr, które scharakteryzują kierunek i poziom pracy harcerskiej w Rumunii. W okresie od października 1939 r. do maja 1940 r. odbyło się 112 zbiórek drużyn, 567 zbiórek zastępów, 27 wycieczek, 5 przyrzeczeń harcerskich (43 harcerki i harcerzy złożyli przyrzeczenie harcerskie), 2 poświęcenia sztandarów harcerskich, 45 obchodów religijnych i naro-

dowych. W tymże czasie Wydział otrzymał 295 pism, wysłał 380 w czym 11 rozkazów i okólników, skompletował 3 biblioteczki, rozesał ponad 200 legitymacji harcerskich. Począwszy od kwietnia 1940 r. z przyczyn od Wydziału niezależnych (cenzura rumuńska) przestało ukazywać się pismo „Wyrwany”. Ukazuje się nadal natomiast „Na Warcie” w Bukareszcie, które przejmuje agendy „Wyrwany” pod redakcją dh. J. Streckera.

„Na Warcie” staje się oficjalnym organem ZHP w Rumunii. Przez cały ten czas Wydział utrzymywał kontakt z Naczelny Komitetem Wykonawczym ZHP.

W czerwcu 1940 r. nastąpiła okupacja Bukowiny wraz z Czerniowcami, siedziby Komendy Harcerstwa Polskiego, przez wojska bolszewickie. Wydział znalazł się przez to po drugiej stronie granicy. Wówczas kierownictwo Wydziału przekazuje swe uprawnienia dh. J. Streckerowi i od lipca kierownictwo przenosi się automatycznie do Bukaresztu. Jednak liczba harcerzy tonieje coraz bardziej. Wreszcie w listopadzie opuszcza Rumunię i dh. J. Strecker, a wraz z nim prawie cały Hufiec Bukareszteński. Do Rumunii wchodzi Niemcy.

Józef Brzeziński, hm.

Odbita z: „SKAUT”. Czasopismo Związku Harcerstwa Polskiego na Wschodzie. Rok. II-gi. Nr. 7/12. Marzec-Sierpień 1943 r. Irak-Iran-Afryka-Indie-Palestyna. Red. hm. Jeremi Słiwiński

W

ś t p

HARCMISTRZA ALEKSANDRA KAMIŃSKIEGO

profesora Uniwersytetu Łódzkiego, pedagoga, historyka, żołnierza Armii Krajowej.

Do wspólnej modlitwy za duszę druha Aleksandra i w intencji umiłowanej przez niego młodzieży harcerskiej zapraszają

PRZYJACIELE I WYCHOWANKOWIE

-8-

Ćwierć wieku mija od chwili kiedy ukazał się pierwszy numer harcerskiego pisma w Kanadzie.

wici harcerskie kanady

1955 - 1981

Pismo powstało z potrzeby pracy organizacyjnej harcerstwa w tym kraju. W „Jednodniowce ZHP” (1), czytamy... „Wici są głównie pismem szkoleniowym, dlatego też dział ten jest największy. Właśnie brak podręczników i materiałów szkoleniowych skłonił Chorągiew Harcerzy w Kanadzie do zapoczątkowania pisma. Inicjatorami byli, hm. S.T. Orłowski, ówczesny Komendant Chorągwi Harcerzy, hm. F.Gładki oraz dz. h. K. Orłowska. Miejscem narodzin było mieszkanie dha. Gładkiego na Queen Street w Toronto. ...”

Szereg lat później, w setnym numerze tego pisma tak wspomina to, hm. F. Gładki... „Pomysł wydania pisma harcerskiego przywiozłem z Belgii, gdzie przez trzy lata powieliałem na hektografie miesięcznik 'Bądź Gotów'. Pomysł mój znalazł całkowite poparcie u ówczesnego Komendanta Chorągwi Harcerzy druha S. Orłowskiego, który też myślał o takim wydawnictwie. Na jego wniosek nazwaliśmy pismo; 'Wici Harcerskie' Chorągwi Harcerzy w Kanadzie. Druhu K. Orłowska obiecała prócz artykułów zająć się stroną graficzną. Kupiliśmy stary ale odremontowany powielacz na kolbę i w styczniu 1955 roku wyszedł pierwszy numer... Redakcja mieściła się najpierw w apartamencie przy Queen Street West, gdzie było przewidziane, a jak padał deszcz - mokro, bo dach przeciekał, a potem w moim domu przy Royal York Road... (2) w Toronto, Ont.

Za okres ubiegłych 25-ciu lat, 'Wici Harcerskie Kanady', redagowane były przez następujące osoby; hm. Krystyna Orłowska i hm. Franciszek Gładki; od stycznia 1955 r. do grudnia 1959 r. Opracowali 49 numerów pisma. hm. Franciszek Gładki; od stycznia 1960 r. do 4 grudnia 1961 r. Opracował 17 numerów pisma. hm. Bolesław Cholewo; od 4 grudnia 1961 r. do 26 lutego 1969 r. Opracował 18 numerów pisma. hm. Kazimierz Stohandel; od stycznia 1970 r. do dzisiaj.. Opracował 36 numerów pisma.

W pierwszych latach wydawniczych pisma, czyta się ośserny materiał pomocniczy w pracy jednostkom ZHP w tym kraju. Z czasem, pismo przechodzi na sprawy omawiania przebiegu tej pracy, sprawozdań oraz opracowań ogólnych na temat prac ZHP w Kanadzie. Znajdujemy więc tam, oficjalne wiadomości i dokumenty organizacji Harcerki i Harcerzy w Kanadzie. Podane są wiadomości Naczelnictwa ZHP poza granicami Kraju z Londynu, Anglia. Podawane są powiadomienia władz Okręgu

-9-

harcerskie.pl

Z.H.P.Kanada.Organizacja Harcerzy,Harcererek i Starszego Harcerstwa,przez jakiś czas prowadzi swoje osobne działy gdzie omawiają tam sprawy swej organizacji oraz szkolenia.Od czasu do czasu,włącza się tutaj i Org.Kół Przyjaciół Harcerstwa . Prowadzone są również działy w tym piśmie,gdzie mowa jest o Złotach,Zjazdach,Konferencjach i innych zebrań urządzanych przez ZHP w Kanadzie.Notatki redaktorskie,przede wszystkim przypominają Czytelnikom o konieczności nie tylko już prenumerowania pisma,ale płacenia za tę prenumeratę.Od czasu do czasu znajdujemy przedruki materiałów o temacie harcerskim z prasy Polonijnej oraz wiadomości za prac ZHP na świecie.

I jak zwykle,znajdujemy tam dział poświęcony dla tych działaczy w Harcerstwie,którzy już 'Odeszli na Wieczną Wartę'.

Warto jeszcze wspomnieć iż w 1961 r.uka - zały się trzy (3) dodatki pt; "E c h o" , które stanowił miały formę dyskusyjnej wymiany myśli na pracę harcerską przez samogrono instruktorskie w Kanadzie.Brak zainteresowania się przez nich tym tematem przerwał wydawanie tego dodatku. (3).

"Wici Harcerskie Kanady" w pierwszych latach wychodzą w formie powielanej.Jest to bardzo starannie wykonane,szczególnie za pierwsze 5-ć lat wydawniczych pisma.

Postęp techniki,pozwala z czasem na zastosowanie systemu offsetowego.Uwydatnia się

to od 1970 roku gdzie przychodzą na kartki pisma,bardzo dobrze wykonane zdjęcia obrazujące prace ZHP w Kanadzie. Jest to bardzo ważne w publikacji przeznaczonej dla młodzieży.

Z tym jednocześnie powiększają się koszty wydawnicze pisma,które ponosi przede wszystkim Organizacja ZHP oraz skromne wpłaty na 'Fundusz Wydawniczy'pisma.Za lata 1960-1961 budżet pisma miał przychody w sumie \$ 468.74 a rozchody \$ 386.32 . Już za okres od 26.ii.1978 r. do 31.vii.1980 r. obroty pisma są w cyfrach;przychody \$ 5.503.19 - rozchody \$ 4.569.18. A więc,za ostatnie dwadzieścia lat powiększyło się to o bardzo pokazne sumy !.

Warto też podkreślić iż za okres ostatnich 25-ciu lat wydawniczych pisma, odbito takowe na 3.832 stronach,wykonano 2.218 rysunków oraz zamieszczono 1.873 zdjęcia z pracy harcerskiej w Kanadzie. Wszystko to oczywiście trzeba pomnożyć przez 200 egz.nakładu każdego numeru.Co w sumie,stanowi pokąźny dorobek publikacyjny ZHP w Kanadzie.

- (1). "ZHP Wczoraj i Dziś 1910-1960".Wyd;ZHP Kanada, 1961 r.
 (2). Gładki,Fr.oh."Wspomnienia".'Wici' Nr.100.List. 1973 r.
 (3). 'Echo'Nr.1.(60),Nr.2.(63),Nr.3.(66 -nr.'Wici'),1961 r.

"Wici Harcerskie Kanady" 1955-1981

1/.	2/.	3/.	4/.	5/.	6/.	7/.	
Vol.	Nr.	Miesiąc.	Rok.	Str.	Rys.	Fot.	
I.	1.	Styczeń	1955.	10.	3.	-	[1].
I.	2.	Luty	1955.	10.	1.	-	
I.	3.	Marzec	1955.	10.	3.	-	
I.	4.	Kwiecień	1955.	12.	14.	-	
I.	5.	Maj	1955.	10.	7.	-	
I.	6.	Czerwiec	1955.	12.	4.	-	
I.	7.	Wrzesień	1955.	8.	1.	-	
I.	8.	Paź-List.	1955.	10.	7.	-	
I.	9.	Grudzień	1955.	24.	21.	-	
II.	10.	Styczeń	1956.	30.	24.	-	[2].
II.	11.	Luty	1956.	26.	23.	-	[3].
II.	12.	Marzec	1956.	38.	34.	-	
II.	13.	Kwiecień	1956.	36.	11.	-	
II.	14.	Maj	1956.	38.	27.	-	
II.	15.	Czerwiec	1956.	32.	66.	-	
II.	16.	Wrzesień	1956.	24.	13.	-	
II.	17.	Paździer.	1956.	34.	14.	-	
II.	18.	Listopad	1956.	22.	14.	-	
II.	19.	Grudzień	1956.	32.	36.	-	
III.	20.	Styczeń	1957.	26.	7.	-	
III.	21.	Luty	1957.	30.	18.	-	
III.	22.	Marzec	1957.	37.	43.	-	
III.	23.	Kwiecień	1957.	32.	37.	-	
III.	24.	Maj	1957.	28.	25.	-	
III.	25.	Czerwiec	1957.	30.	15.	-	
III.	26.	Wrzesień	1957.	20.	6.	-	
III.	27.	Paździer.	1957.	24.	10.	-	
III.	28.	Listopad	1957.	38.	17.	-	[4].
III.	29.	Grudzień	1957.	28.	22.	-	
IV.	30.	Styczeń	1958.	34.	15.	-	
IV.	31.	Luty	1958.	32.	17.	-	
IV.	32.	Marzec	1958.	36.	26.	-	
IV.	33.	Kwiecień	1958.	36.	26.	-	
IV.	34.	Maj	1958.	30.	12.	-	
IV.	35.	Czerwiec	1958.	44.	16.	-	
IV.	36.	Wrzesień	1958.	26.	6.	-	
IV.	37.	Paździer.	1958.	28.	5.	-	
IV.	38.	Listopad	1958.	30.	9.	-	
IV.	39.	Grudzień	1958.	38.	4.	-	
V.	40.	Styczeń	1959.	26.	2.	-	

1/.	2/.	3/.	4/.	5/.	6/.	7/.	
V.	41.	Luty	1959.	36.	8.	-	
V.	42.	Marzec	1959.	32.	24.	-	
V.	43.	Kwiecień	1959.	32.	18.	-	
V.	44.	Maj	1959.	38.	10.	-	
V.	45.	Czerwiec	1959.	38.	9.	-	
V.	46.	Wrzesień	1959.	22.	9.	-	
V.	47.	Paździer.	1959.	28.	15.	-	
V.	48.	Listopad	1959.	34.	8.	-	
V.	49.	Grudzień	1959.	34.	17.	-	[5].
VI.	50.	Styczeń	1960.				
VI.	51.	Luty	1960.	30.	13.	-	
VI.	52.	Marzec	1960.	30.	3.	-	
VI.	53.	Kwiecień	1960.	32.	8.	1.	
VI.	54.	Maj	1960.	32.	10.	-	
VI.	55.	Czerwiec	1960.	20.	2.	-	
VI.	56.	Wrzesień	1960.	22.	2.	-	
VI.	57.	Paździer.	1960.	20.	3.	-	
VI.	58.	Listopad	1960.	26.	18.	-	
VI.	59.	Grudzień	1960.	26.	18.	-	
VII.	60.	Styczeń	1961.	26.	4.	-	
VII.	61.	Luty	1961.	22.	1.	-	
VII.	62.	Marzec	1961.	24.	9.	-	
VII.	63.	Kwiecień	1961.	24.	2.	-	
VII.	64.	Maj	1961.	22.	4.	-	
VII.	65.	Czerwiec	1961.	24.	3.	-	
VII.	66.	Wrzesień	1961.	22.	2.	9.	
VII.	67.	Paździer.	1961.	18.	5.	-	
VIII.	68.	Stycz-Luty	1962.	18.	7.	-	
VIII.	69.	Marz-Kwiec	1962.	28.	4.	-	
VIII.	70.	Czer-Lip.	1962.	20.	16.	-	
VIII.	71.	Paź-Listop	1962.	24.	22.	-	
IX.	72.	Wiosna	1963.	28.	11.	-	
IX.	73.	Październ.	1963.	28.	24.	-	
IX.	74.	Grudzień	1963.	20.	7.	-	
XI.	75.	Wiosna	1964.	22.	3.	-	[6].
XI.	76.	Lato	1964.	28.	32.	-	
X.	77.	Zima	1964.	24.	3.	-	
XI.	78.	Styczeń	1966.	38.	5.	-	[7].
XI.	79.	Kwiecień	1966.	31.	8.	-	
XII.	80.	Zima	1967.	52.	4.	-	
XIV.	81.	Luty-Marz.	1968.	50.	39.	-	
XIV.	82.	Kwiec-Maj	1968.	40.	11.	31.	
XIV.	83.	Grudzień	1968.	18.	18.	-	
XV.	84.	Wiosna	1969.	28.	5.	-	

1/.	2/.	3/.	4/.	5/.	6/.	7/.	
XVI.	85.	Styczeń	1970.	22.	16.	30.	[8].
XVI.	86.	Marzec	1970.	54.	5.	24.	
XVI.	87.	Maj	1970.	60.	7.	73.	
XVI.	88.	Lipiec	1970.	32.	120.	1.	
XVII.	89.	Listopad	1970.	48.	24.	80.	
XVII.	90.	Luty	1971.	52.	28.	12.	
XVII.	91.	Maj	1971.	48.	35.	27.	
XVII.	92.	Październik	1971.	66.	16.	97.	
XVII.	93.	Grudzień	1971.	32.	30.	5.	
XVIII.	94.	Luty	1972.	40.	22.	63.	
XVIII.	95.	Czerwiec	1972.	38.	23.	83.	
XVIII.	96.	Grudzień	1972.	52.	11.	87.	
XIX.	97.	Luty	1973.	40.	38.	38.	
XIX.	98.	Kwiecień	1973.	32.	10.	77.	
XIX.	99.	Czerwiec	1973.	44.	97.	34.	
XIX.	100.	Listopad	1973.	52.	91.	82.	
XX.	101.	Marzec	1974.	38.	50.	20.	
XIX.	102.	Czerwiec	1974.	42.	32.	111.	
XIX.	103.	Październik	1974.	54.	10.	106.	
XX.	104.	Marzec	1975.	44.	30.	40.	
XX.	105.	Lipiec	1975.	26.	12.	30.	
XX.	106.	Listopad	1975.	38.	27.	69.	
XXI.	107.	Marzec	1976.	42.	45.	44.	
XXI.	108.	Listopad	1976.	40.	11.	55.	
XXII.	109.	Marzec	1977.	34.	8.	40.	
XXII.	110.	Czerwiec	1977.	40.	22.	14.	
XXII.	111.	Październik	1977.	50.	47.	39.	
XXII.	112.	Luty	1978.	40.	19.	49.	
XXII.	113.	Maj	1978.	46.	66.	41.	
XXV.	114.	Styczeń	1979.	52.	13.	86.	
XXV.	115.	Maj	1979.	32.	35.	32.	
XXV.	116.	Październik	1979.	38.	12.	71.	
XXVI.	117.	Luty	1980.	46.	15.	43.	
XXVI.	118.	Czerwiec	1980.	46.	54.	17.	
XXVI.	119.	Listopad	1980.	48.	10.	67.	
XXVI.	120.	Marzec	1981.	42.	22.	42.	

Przypisy

[1]. Od numeru 1-go do 27-go włącznie pismo ukazywało się pod tytułem; "Wici Harcerskie".
Od numeru 1-go do 8-go włącznie wydawcą pisma była Chorągiew Harcerzy w Kanadzie.

"Wici Harcerskie Kanady"-Ilość wydanych numerów.

Vol.	Rok.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.	1955											
II.	1956											
III.	1957											
IV.	1958											
V.	1959											
VI.	1960											
VII.	1961											
VIII.	1962											
IX.	1963											
X.	1964											
XI.	1965											
XII.	1966											
XIII.	1967											
XIV.	1968											
XV.	1969											
XVI.	1970											
XVII.	1971											
XVIII.	1972											
XIX.	1973											
XX.	1974											
XXI.	1975											
XXII.	1976											
XXIII.	1977											
XXIV.	1978											
XXV.	1979											
XXVI.	1980											
	1981											

Wszystkie numery wydane są w wymiarach; 280 x 215 mm.

- [2].Wydawca n-ru 9-go;Komenda Chor. Harcerzek i Harcerzy .
 [3].Od n-ru 10-go do ostatniego wydawcą pisma jest;Zarząd Okręgu Z.H.P. w Kanadzie.Podane jest to w różnych okre-
 szeniach jak; Okręg Z.H.P.Kanada. Zarząd Okręgu Z.H.P..
 [4].Od n-ru 28-go do 84-go oraz od n-ru 89-go do ostatniego
 tytuł pisma brzmi; "Wici Harcerskie Kanady".
 [5].Numer 49-ty i 50-ty wydany został jako podwójny.
 [6].Od n-ru 75-go podane są błędnie lata wydawnicze pisma.
 (Zestaw na str;11,12 i 13 podany jest za orginałami .
 Poprawka tego jest w w.w.tabeli.)
 [7].W roku 1965-tym nie wyszedł żaden numer pisma.
 [8].Numer;85,86,87 i 88 pisma ukazał się z tytułem;
 "Harcerskie Wici Kanady".

HARCERSTWO W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM

Pod tym tytułem ukazało się w mieś."Znak"(1)ubieg-
 łego roku obszernie opraco-
 wanie na temat historii
 Z.H.P. w Polsce.

Wprowadzenie do tej pra-
 cy,która przede wszystkim
 jest wyborem publikowanych przed laty wypowiedzi b.działa-
 czy harcerskich,dokonał dr.prof.Jan Rossman,hm.
 Na wstępie,pt;'Początki harcerstwa-do 1918 roku', piszę
 On w skrócie zarys historyczny tego,wskażując iż 'pierwszym
 formalnym dokumentem organizacyjnym polskiego harcerstwa
 jest 'Rozkaz dzienny L.1/11' wydany we Lwowie dnia 22 maja
 1911 roku przez Andrzeja Małkowskiego..' Zwraca też uwagę
 hm.Rossman na fakt,wcześniejszych dat tych początków w tym
 ruchu.Piszę On, 'Znawca dziejów ruchu harcerskiego Waclaw
 Błażejewski podaje,że o pierwszeństwo pomysłu tworzenia
 drużyn skautowych ubiegał się może i Warszawa,w której pró-
 by organizowania młodzieży w formacjach typu skautowego
 miały miejsce w październiku 1910 roku..'

Opracowany zestaw dziejów ZHP przez hm.Rossmana pt;'Wybra-
 ne daty z kalendarium dziejów Związku Harcerstwa Polskiego
 1918-1939'w publikacji krajowej stanowi szczególną wartość.
 Obszerny ten rozdział,19 stron,pod względem doboru podanych
 tam dat i faktów z historii ZHP jest niezmiernie ważny,
 Dodatkowo jakby do tego rozdziału jest pozycja pt; ' Stan
 Związku Harcerstwa Polskiego na dzień 31 grudnia 1938 roku'
 Jak wynika z niego to w Polsce na ten dzień było;130.590
 harcerzy oraz 75.592 harcerzek z ich kadrą instruktorską .

W następnej części tego opracowania podane są wypowiedzi
 działaczy harcerskich na temat Z.H.P..
 Jest artykuł drukowany w 1925 r.przez hm.RP.Tadeusza Stru-
 miłło pt;'Geneza ruchu harcerskiego i harcerstwo na progu
 niepodległości Polski'.Autor omawia w nim wczesne początki
 pracy skautowej w Polsce.

Następnie hm.Alojzy Pawełek piszę,w 1917 r. pracę pt;'Dzień
 i Jutro',gdzie jest mowa o potrzebie wprowadzenia unormowa-
 nych struktur pracy w harcerstwie.
 'Rozkaz Komendanta Chorągwi Męskiej w Warszawie' hm.Ignace-
 go Wądołkowskiego z dnia 5 maja 1921 r.,mówi o rozpoczęciu
 pracy w ZHP po okresie wojennym i wzywa harcerstwo do wydat-
 ności w swej pracy na rzecz Ojczyzny.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego prof.
 Stanisław Grabski w tym czasie w pracy pt;'Harcerstwo wśród
 organizacji młodzieży'wskażuje na wartość wychowawcze w
 harcerstwie i podkreśla wartość ZHP w służbie dla Polski .

'Ideologia i cele Harcerstwa' to mały rozdział, w którym podany jest tekst Prawa i Przrzeczenia harcerskiego oraz są tam wyjątki z Statutu ZHP z roku; 1923-go i 1936-go , gdzie jest mowa o celach pracy tego Ruchu.

Hm. Jan Grabowski w artykule pt; 'Harcerski styl życia' w 1937 r. stawia pytanie 'Czym jest Harcerstwo i czym winno być Prawo Harcerskie ?' Stara się On tutaj udowodnić iż dla ruchu harcerskiego - zasady Prawa Harcerskiego są bezkompromisowe.

Zaczerpnięte myśli z artykułu hm. Aleksandra Kamińskiego pt; 'Harcerstwo a polityka' drukowanego w grudniu 1927 roku, zwracają uwagę na zasadniczą różnicę polityki narodowej w stosunku do polityki partyjnej oraz ustosunkowania się do tego harcerstwa. Podkreśla się tutaj przede wszystkim; lojalność i patriotyzm narodowy harcerstwa w stosunku do Polski.

Hm. Ewa Grodecka w pracy pt; 'O tetodzie harcerskiej i jej stosowaniu' w 1937 roku, pisząc m.in. 'niesłuchanie łatwo jest fałszować Harcerstwo'. Wskazuje Ona w swej pracy na posługiwanie się w pracy z młodzieżą metodą harcerską bez jej zrozumienia.

Hm. Maria Uklejska w 1934 r. w pracy pt; 'Harcerstwo w życiu dzisiejszym' omawia sprawy wychowawcze i pedagogiczne w ZHP. Podobnie, hm. RP. Jadwiga Falkowska w 1935 roku w opracowaniu pt; 'Harcerstwo a chwila bieżąca' zwraca uwagi swoje ku tym zagadnieniom wychowawczym w harcerstwie.

'Harcerstwo a Skauting', to krótkie wprowadzenie napisane przez hm. J. Rossmana, wskazujące na ówczesną dyskusję 'czy harcerstwo jest polską odmianą skautingu'..

W pracy pt; 'Harcerstwo polskie na tle ruchu światowego' hm. Henryk Kapiszewski stara się przedstawić przykłady pracy tego ZHP w ramach światowej organizacji skautów i jej tam pozytywnych wyników, m.in. w ramach propagowania pracy skautowej oraz wydawnictw w tym kierunku.

'W poszukiwaniu własnego stylu harcerstwa', to mały rozdział, gdzie wskazuje się na wypracowanie takowego poprzez organizowanie kursów instruktorskich oraz prace w Szkole Instruktorów Zuchowych oraz Górkach Wielkich.

Hm. Henryk G. Wechsler pisząc 'O tradycji i kursach Wigierskich' w 1948 roku. Omawia On przede wszystkim metody i rezultaty szkoleniowych kursów instruktorskich w Polsce.

Referat hm. Józefa Jakubowskiego pt; 'Jakie wartości dało nam harcerstwo' z 1936 roku, stara się zobrazować dodatnie walory pracy harcerskiej dla społeczeństwa w Kraju.

Dr. Michał Grażyński, w pracy swej pt; '50 lat harcerskiej służby' napisanej w 1960 r. wspomina zasadnicze wartości pracy harcerskiej w Polsce. Jej ważne walory moralne oraz

uzyskanie pełnej wartości w społeczeństwie Polskim, jako organizacji temu społeczeństwu potrzebnej.

Obszerne to opracowanie, zakończone jest notatką biogra - ficzną o twórcach; Skautingu - Lord R.S.S. Baden-Powell (22. ii. 1857-8. i. 1941) i Harcerstwa - Andrzej J. Małkowski (31. x. 1888-15-16. i. 1919 r.). Podane są również krótkie informacje o Autorach tekstów.

Bardzo dobrze że obecnie ukazało się owe opracowanie w Polsce. Jest to pomocny materiał dla młodych tam, w zapoznaniu się z historią ruchu harcerskiego. ZB.

(1). "ZNAK" Miesięcznik, Rok. xxxii. Nr. 314-315 /8-9/. Sierpień Wrzesień 1980 r. Kraków, Polska.

na tropie

Miesięcznik młodzieży harcerskiej pt; "Na Tropie" (1) pod kierownictwem seniora redaktorów prasy ZHP na świecie, harcmistrza Ignacego Płonki, doczekał się trzydziestego trzeciego roku

dawniczego. Rocznik ten przedstawia się w treści następująco Nr. 1. Omawia daty historyczne Polski. Jest mowa o b. deportowanych Polakach do Rosji w 1940 r., oraz kilka opracowań na temat uroczystości 60-cio lecia pracy ZHP we Francji. Podane są notatki z prac ZHP w; Szwajcarii i z Kanady.

Nr. 2. Na Dzień Braterstwa Skautek piszę o okolicznościową gwęde hm. W. Spławaska, Naczelniczka Harcerek. Jest również 'Kącik zastępowej' i 'Kącik zastępowego' z materiałami pomocniczymi dla ich pracy. Hm. I. Płonka omawia sprawy deportacji Polaków do Rosji z dnia; 10. ii. 1940 roku.

Nr. 3-4. Numer poświęcony jest przede wszystkim tematowi pomordowanych oficerów Polskich w lasku Katyńskim w pierwszym kwartale 1940 roku. Załączone są zdjęcia i mapy. Podany jest też 'Kącik zastępowych' oraz mowa jest o obozie harcerskim w Woli Jasienińskiej odbytym w 1939 roku.

Nr. 5. Hm. I. Płonka piszę na temat Konstytucji 3-go maja. Hm. J. Bernasiński, Naczelnik Harcerzy omawia znaczenie 'Roku młodego' i 'Roku młodego'. Hm. J. Hebda piszę o rocznicach narodowych. Jest również 'Kącik zastępowego' oraz szereg wzorów gier historycznych przeznaczonych dla pracy w zastępie harcerskim.

Nr. 6. Hm. J. Hebda przedstawia szereg ćwiczeń przyrodniczych i regionalnych o Polsce. Hm. I. Płonka piszę obszernie na temat przebiegu bitwy Warszawskiej z 1920 roku. Zał. mapa tej bitwy. Podane są również, sprawozdania z pracy ZHP w; Australii i Argentynie.

Nr. 7-8. Jest podane wspomnienie i wiersz ku pamięci kś. Ignacego Skorupki. 'Szara Sowa' piszę obszernie wspomnienie na

temat X-cio lecia pracy drużyny harcerzek im.Królowej Jadwigi w Canberra,Australia.'Kącik zastępowego'przynosi cały szereg ciekawych gier harcerskich.'Gromado! Czuj!'to dział dla Zuchów.Podane są tutaj przykłady gier.Notatki na temat Katynia oraz pracy ZHP w Australii zamykają numer. Nr.9-10.Krótki życiorys kł.St.Wyszyńskiego,Prymasa Polski otwiera ten numer.Kł.bp.S.Wesoły pisze na temat opieki duszpasterskiej na Emigracji a kł.hm.Z.Peszowski wspomina o pielgrzymce do Polski w lipcu 1980 r.z udziałem członków Naczelnictwa ZHP p.g.Kraju. K.Kosiba pisze wspomnienie o hm.RP.Oldze Małkowskiej.'Kącik Zastępowych'przynosi wzory gier harcerskich i przykłady zbiorów.Phm.M.Nalewajko pisze o Złocie Wędrowników z W.Brytanii,jaki odbył się w sierpniu 1980 r.w tym kraju.Dhna.A.Nowodorska pisze o obozie harcerzek 'Szare Szeregi'odbytym latem 1980 r.w W.Brytanii. J.Wójcik omawia nadanie sztandaru przez Placówkę SWAP-u Harcerstwu w Hartford,USA. Nr.11.Podane jest obszerne opracowanie na temat historyczny 150-tej rocznicy Powstania Listopadowego w Polsce.Hm.J.Hebda w 'Kąciku Zastępowych'przedstawia szereg twierdzeń cielesnych na obozy harcerskie.Hm.J.Szulc i przew.S.Gaudyn omawiają pobyt swój na 'Jamboree'Skautek jakie odbyło się latem 1980 roku w W.Brytanii.Złot liczy 3.000 uczestniczek w tym 12 harcerzek i 2 instruktorki z ZHP p.g.Kraju.Druha R.Bapińska pisze korespondencję z obozu letniego ZHP w Kanadzie. Nr.12.Hm.I.P.(Ignacy Płonka)pisze na temat programów pracy harcerskiej i ich potrzeb w nowym roku.Hm.J.Zakrzewska omawia znaczenie ogniska harcerskiego w pracy ZHP.Dalej,hm. I. Płonka pisze na temat Powstania Listopadowego oraz o Radzie Drużyny.'Gromado! Czuj!'omawia sprawności w pracy Zuchów. Phm.M.Buczka omawia zagadnienia pionierki harcerskiej.Podane są jej wzory.Załączone są sprawozdania z obozów harcerskich w W.Brytanii.Jest notatka na temat poświęcenia Pomnika Katyńskiego w USA.Numer kończy,jak i rocznik,spis treści za rok 1980tej publikacji.

Rocznik ten 'Na Tropie'jak poprzednie jest dobrze opracowany i estetycznie wydany.Zawiera ciekawe zdjęcia i rysunki.

(1) "NA TROPIE".Miesięcznik.Rok.XXXIII.Nr.1.Styczeń 1980 r.Str.20.Zdj.26.*Nr.2.Luty 1980 r.Str.20.Zdj.3.*Nr.3-4. Marzec-Kwiecień 1980 r.Str.24.Zdj.9.*Nr.5.Maj 1980 r.Str.20.Zdj.2.*Nr.6.Czerwiec 1980 r.Str.20.Zdj.8.*Nr.7-8. Lipiec-Sierpień 1980 r.Str.24.Zdj.10.*Nr.9-10.Wrzesień-Październik 1980 r.Str.28.Zdj.11.*Nr.11.Listopad 1980 r.Str.24.Zdj.30.*Nr.12.Grudzień 1980 r.Str.20.Zdj.10.-Offset.Wym;210x165 mm. Wyd.Naczelnictwo ZHP poza granicami Kraju.Redaktor od 1953 r.hm.Ignacy Płonka.47,Rutland Gate,London,SW7 1PB,England. **

"WICI HARCERSKIE KANADY". Rok.XXVI. #nadesłane#

Nr.120.Marzec 1981 r.Str.42.Zdj.42.Wym;260x215 mm.Okładka .Offset.Wyd;Zarząd Okręgu ZHP-Kanada.Red;hm.K.Z.Stohandel, Toronto,Ont.Zawiera;Gawędę Przew.Z.O.na temat;'Rok Młodzieży Polskiej 1981'.Dość obszerny materiał na temat krajowych spraw'ZHP i Solidarności'.Liczne sprawozdania z przebiegu zimowych obozów harcerskich w Kanadzie.Krótkie dane na temat prac ZHP w tym kraju. Liczne i dobrze wykonane zdjęcia. ***

"OGNIKO HARCERSKIE" Organ Starszyny Harcerskiej.Rok.17.Nr.1.Styczeń-Marzec 1981 r.Kwartalnik.Offset.Str.32.Zdj.4.Wym;210x165 mm.Wyd;Naczelnictwo ZHP poza granicami Kraju,Londyn,Anglia.Zawiera;Obszerne omówienie spraw krajowych pod względem powstawania tam wolnych Kręgów ZHP oraz publikowanych przez nich biuletynów poza oficjalnymi organami prasowymi tego ZHP.Jest 'Pokiósie N.R.H.' oraz dodatek pt;'ZHP Biuletyn Informacyjny Naczelnictwa'.Pismo to ukazywało się w Londynie w czasie od 1953 do 1971 roku.Numer ciekawy w treści.*

"WEZELEK" Organ Głównej Kwatery Harcerzek.Rok.21.Nr.111.Kwiecień 1981 r.Offset.Str.16.Zdj.4.Rys.4.Wym;253x205 mm.Londyn,Anglia.Zawiera; Wspomnienie o hm.J.Niedźwieckiej.Powiadomienie o planowanej Konferencji Instruktorów na 29-31.viii.1981 w Francji.Wydział szkoleniowy podaje opracowania.Jest korespondencja Harcerzek z terenu ich pracy na świecie. ***

"KOMUNIKAT Z ZEBRANIA NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ" Tyg.'Gazeta Niedzielnia' dn.1.iii.1981 r.Londyn,Anglia.Zawiera; Obszerne omówienie przebiegu obrad N.R.H. odbytej w dn; 7-9 .xi.1980 r. w Londynie.Uchwały.Podano nowe władze ZHP p.granicami Kraju,Przewodniczący ZHP,hm.Ryszard Kaczorowski. ***

"BRATNIE SŁOWO" Pismo Kręgu Instruktorów Harcerskich, im. Andrzeja Małkowskiego.Rok.I.Nr.1.21 listopada 1980 r.Offset.Str.6.Wym;230x210 mm. Redaguje zespół.Red;ul.Anielewicza 34, m.48,Warszawa,Polska.Zawiera; Uchwały ideowe Kręgów Instruktorów im.A.Małkowskiego,powstałych w tym czasie w Polsce.'Bratnie Słowo',R.I.Nr.2.,17 grudnia 1980 r. Zawiera;Opracowanie o Prawie Harcerskim.Omówienie porozumienia Kręgów im. A.Małkowskiego powstałych na terenie Polski.Omówienie nowej roli pracy harcerskiej w Kraju.Krótkie sprawozdania z prac tych Kręgów w Kraju.Pismo ukazuje się poza zasięgiem kontroli oficjalnych władz krajowego ZHP.Bardzo ciekawy materiał. Pismo sprzedawane było po ulicach Warszawy w czasie obchodów 1-szo majowych w tym mieście. ***

SKAUT

/c.d./. instruktora harcerskiego. Krótki życiorys Jadwigi Falkowskiej, która była wartościowym członkiem org. Harcerzek w latach 1911-1944, przedstawia B. Domańska

Wspomnienie o Janinie Tworzkowskiej-Szymańskiej' podane jest za ogłoszoną pracą w prasie krajowej. Piszę się tam, o Jej pracy na polu reprezentacji ZHP na Konferencjach Skautek Swiata. Jest to ciekawa postać w historii ruchu Harcerzek. Dr. Leopold J. Obierek, publikuje swoje wspomnienie pt; 'Skauting w Stanisławowie'. Jest to szkic historyczny czasów organizowania tam pierwszych drużyn skautowych z lat; 1911-1920. J. Kędziński piszę ; - 'Wspomnienia z udziału Harcerstwa Polskiego w V-tym Jamboree Swiatowym w Vogelenzang /Holandia/ w r. 1937'. Krótkie to opracowanie jest ciekawym przybliżeniem historycznym do tego okresu prac ZHP. Dhna. Romana Balicka piszę; 'Wspomnienia z lat dawnych' omawiając przebieg Zlotu Warszawskich drużyn w Ojcowie w 1921r. M. Hampel, ogłasza 'Wspomnienie harcerza z września 1939 r', gdzie mowa jest o działalności harcerskiej we Lwowie. Praca ta, wprowadza w dział, który stanowi już - nowocześniejszą historię ZHP. Dh. Zenon Buczewski, piszę 'Drużyna harcerzy w Szwecji'. Wspomnienie z prac ZHP w tym kraju w latach; 1946-1951. Znajdujemy też uwagi na temat Ojca Świętego. Oraz dr. W. J. Zaleski w wspomnieniu pt; 'Miłość i wierność Ojczyźnie', piszę o spotkaniu przed laty, Polaka z USA, powracającego do Polski i Jego uszanowaniu Ojczyzny. Na tematy prasy harcerskiej, Marian Miszczuk piszę opracowanie pt; 'Skrzydła' 1930-1939'. Jest to omówienie b. publikacji org. Harcerzek wydawane w tym czasie w Polsce. Podany jest również przedruk pracy phm. S. B. 'Czasopisma Harcerskie wydawane na Emigracji w latach 1948 oraz wydawane ostatnio w Londynie, Kanadzie Ameryce'. Opracowanie to, składa się z dwóch części. W pierwszej, zarejestrowano 14 pozycji wydawniczych ZHP na rok 1948-my, W następnej części, Redaktorka 'Skauta' dokonała adnotacji czasopism ukazujących się obecnie, w liczbie; 6-ciu tytułów. Druh J. Szkudłapski ogłasza opracowanie pt; 'Harcerska Poczta polowa w Powstaniu Warszawskim 1944 r.'. Jest to praca źródłowa na temat już często wspominany, ale zawsze aktualny dla szukających źródła naukowe owej tragedii narodu Polskiego. Te, sam druh J. Szkudłapski w opracowaniu; 'Koło Harcerzek i Harcerzy z lat 1910-1945' -bo taka była pierwotna nazwa obecnego 'Koła Harcerzek i Harcerzy z lat dawnych' piszę krótką historię tego Koła oraz jego prac m.in. w Komisji Historycznej ZHP, która powstała z inicjatywy tego Koła. Numer zamykają korespondencje do Redakcji i lista wpłat na to wydawnictwo. Z dużym zadowoleniem, trzeba tutaj odnotować ogrom pracy w przygotowaniu tego zeszytu 'Skauta' i jego estetycznego wydania. (ZB)

archiw
harcer

Z powodów technicznych, sierpniowy numer "Biuletynu" wydany został
w czerwcu 1981 roku.

Redakcja.